

EDUCAȚIA ÎN ROMÂNIA VS ÎN STRĂINĂTATE: PERSPECTIVA NOII GENERAȚII

timp de lectură: ≈7 min.

*de Similie Sofia și
Curelaru Daria*

La o simplă căutare pe Google, educația este definită astfel: „procesul prin care individul dobândește cunoștințe, valori, competențe și atitudini esențiale pentru dezvoltarea personală și integrarea activă în societate”. Totuși, cum se raportează liceenii la educație și prin ce prismă a gândirii privesc ei viitorul academic?

În cadrul unei simulări a unui meci de debate dedicat comparației dintre sistemul educațional din România și cel din străinătate, participanții, organizați în două echipe cu poziții opuse („Guvernul” și „Opoziția”), au analizat diferențele, avantajele și limitele fiecărui model. Argumentele au fost prezentate într-un interval de timp prestabilit, completate de contraargumente și de întrebări critice, accentul fiind pus asupra gândirii logice și asupra clarității exprimării participanților. Dezbateră a scos în evidență atât problemele actuale ale educației românești, cât și practicile considerate de succes în alte state.

Educația în România

Echipa susține educația din România pentru baza sa teoretică solidă și costurile mai reduse, propunând programele Erasmus ca alternativă echilibrată la studiul integral în străinătate. Deși facultățile din alte țări sunt atrăgătoare prin flexibilitatea lor, adaptarea la un mediu complet nou implică provocări culturale și lingvistice. Astfel, continuarea studiilor în România oferă o stabilitate emoțională necesară pentru majoritatea, în favoarea performanței academice.

Totuși, sistemul se confruntă cu dificultăți majore: programe încărcate, metode perimate de predare și lipsa resurselor. Participanții au semnalat atât discrepanțe mari între mediul urban și cel rural, cât și presiunea examenelor, care încurajează memorarea în detrimentul gândirii critice.

Educația în străinătate

Argumentele în favoarea educației în străinătate au vizat, în principal, flexibilitatea și oportunitățile reale de dezvoltare personală. Sistemele educaționale din alte țări sunt adesea prezentate ca fiind mai adaptate nevoilor individuale, punând accent pe creativitate, lucru în echipă și aplicarea practică a cunoștințelor.

Participanții au subliniat existența unei infrastructuri moderne, precum laboratoarele și bibliotecile bine dotate, dar și existența unor spații special amenajate pentru lucru în echipă, muncă individuală și studiu. Totuși, s-a menționat și faptul că educația în străinătate nu este lipsită de dificultăți, printre care adaptarea la un nou mediu și combaterea prejudecăților, care pot reprezenta o provocare pentru elevii internaționali.

În afara dezbaterii, am reușit să continuăm discuția cu elevii participanți, într-o manieră mai relaxată, fără cronometru și punctaje. Am clarificat argumentele guvernului și ale opoziției și am adăugat întrebări suplimentare pe temele ce am considerat că trebuie accentuate. Iată câteva dintre aceste întrebări și răspunsurile elevilor:

-România oferă numeroase oportunități pentru a merge în programe Erasmus. Considerați că experiența unui student român aflat într-un astfel de program este diferită de cea a unui student care studiază integral în străinătate?

„Dacă ești student în România și pleci în străinătate prin intermediul unui program Erasmus, te simți mult mai în siguranță. Chiar dacă adaptarea se dovedește dificilă, ai confortul de a ști că te întorci, la un moment dat, acasă. Nu există atât de mult stres.”

-Este curriculumul românesc prea încărcat în comparație cu cel din străinătate?

„Da. Am fost anul acesta într-un proiect în Franța [...] și am observat că elevii de vârsta mea, care ar trebui să se afle în clasa a XI-a, cu toate că petrec mult timp la școală, de la ora 8 până la 18, studiază echivalentul materiei noastre de clasa a IX-a. Deci, curriculumul lor este mult mai puțin încărcat, aș putea spune [...]. Consider că la noi se face mai multă școală.”

-Aveți vreo inițiativă legată de felul în care s-ar putea schimba educația în țară?

„Un lucru care s-ar putea schimba este modul de abordare. De exemplu, gândiți-vă că învățăm opere pe care le-au învățat și părinții și bunicii noștri, opere care nu mai sunt de actualitate. Acestea erau relevante la momentul în care au fost scrise, dar acum nu prea mai prind la public.”

„Aș schimba structura bacalaureatului, cel puțin la limba română, unde consider că este pus prea mult accent pe capacitatea de a memora eseuri pentru toate operele obligatorii, în detrimentul înțelegerii și realizării aplicațiilor practice pe text.”

„Aș înlocui eseul din cadrul bacalaureatului cu un text la prima vedere pe care ar trebui să-l comentezi, căruia să-i identifici curentul literar, tema și alte particularități. De asemenea, aș schimba programa de informatică, deoarece lucrăm în prezent pe o programă veche 24 de ani, deși domeniul a evoluat foarte mult. [...] Uneori, dacă transcrii codul din manual într-un program de compilare, nu e corect, nu funcționează.”

-Referitor la proba de limba și literatura română din cadrul examenului de bacalaureat, ați introduce opere contemporane în programă? Ce ați schimba?

„Cred că este important să încurajăm și scriitorii moderni, pe cei care au publicat în ultimii 10-15 ani și care se raportează la valori sociale de actualitate.”

„Există concepte foarte învechite și consider că programa trebuie schimbată tocmai pentru a lăsa loc noilor scriitori. Sunt atât de mulți poeți și scriitori români care nu ajung să fie cunoscuți tocmai pentru că programa este ocupată de aceiași clasici. Înțeleg noțiunea unui clasic și este normal să-i studiem, însă trebuie să avem și scriitori moderni, trebuie să fim la curent cu literatura contemporană.”

-Poate fi modelul educațional din străinătate implementat în România? Cum?

„Am putea încerca să facem matematică în stilul englezesc, de exemplu, pentru o perioadă limitată. Astfel, am observa diferența, progresul sau regresul, în funcție de situație. Am putea prelua avantajele mai multor sisteme școlare și le-am putea îmbina, adaptându-le la contextul românesc.”

„De exemplu, am putea urma modelul din SUA și Australia. Acolo, elevii pot alege, mai ales în anul terminal de liceu, să studieze câteva materii care îi ajută la facultățile pe care vor să le urmeze. Există în continuare materii de bază prestabilite. Cred că acest sistem ar fi de ajutor cel puțin în liceele din România, fiindcă, în prezent, trebuie să depunem la fel de mult efort atât pentru materiile relevante pentru parcursul ulterior, cât și pentru cele mai puțin relevante. [...] Este o îngreunare inutilă a muncii elevului. Înțeleg importanța culturii generale, dar cred că nu ar trebui evaluată prin note.”

În final, dezbaterea a arătat că atât educația din România, cât și cea din străinătate au puncte forte și dezavantaje. Elevii participanți au ajuns la concluzia că nu există un sistem educațional perfect, ci doar modele diferite, din care pot fi preluate și adaptate cele mai eficiente practici.

Pe de-o parte, educația românească oferă o bază teoretică solidă și accesibilitate, însă are nevoie de modernizare, flexibilitate și de o orientare mai clară spre gândirea critică și aplicabilitate. Pe de altă parte, sistemele din străinătate impresionează prin infrastructură și libertatea de alegere, însă vin la pachet cu provocări de adaptare și costuri ridicate.

Astfel, soluția identificată de elevi nu este respingerea unui sistem în favoarea celuilalt, ci găsirea unui echilibru: un sistem educațional românesc deschis schimbării, care să îmbine rigoarea teoretică cu metode moderne de predare, adaptate realității și nevoilor generațiilor actuale.